ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้วยกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ของนักเรียนออทิสติกห้องเรียนคู่ขนานสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา*

DEVELOPMENT OF FINE MOTOR SKILLS THROUGH CREATIVE STRINGING ACTIVITIES FOR AN AUTISTIC STUDENT IN A PARALLEL CLASSROOM UNDER THE SPECIAL EDUCATION CENTER, EDUCATIONAL SERVICE AREA 3, SONGKHLA PROVINCE

นิกัษมา หนิเต็ม[1] และ อริสรา บุญรัตน์[2]

Nikusma Nitem[1] and Arisra Boonrat[2]

[1-2]สาขาหลักสูตรและการสอน สถาบันมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

[1-2]Department of Curriculum and instruction, Hat Yai University, Thailand

Corresponding author E-mail: nikusma2531@gmail.com

วันที่รับบทความ : 23 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 29 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2569

Received 23 June 2026; Revised 29 June 2026; Accepted 1 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติก ห้องเรียนคู่ขนานสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่เป็นบุคคลออทิสติก จำนวน 1 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ห้องเรียนคู่ขนานโรงเรียนบ้านทำเนียบ ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive

*นิกัษมา หนิเต็ม และ อริสรา บุญรัตน์. (2569). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้วยกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ของนักเรียนออทิสติกห้องเรียนคู่ขนานสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(5), 950-960.

Nikusma Nitem and Arisra Boonrat. (2026). Development Of Fine Motor Skills Through Creative Stringing Activities For An Autistic Student In A Parallel Classroom Under The Special Education Center, Educational Service Area 3, Songkhla Province. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(5), 950-960.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของบุคคลออทิสติก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ใช้สูตร IOC และการหาค่าค-วามเที่ยงระหว่างผู้สังเกต 2 คน โดยใช้ค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (IOR)

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกหลังจากได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการร้อยเชือกที่เน้นการฝึกอย่างเป็นระบบ ช่วยส่งเสริมการบังคับกล้ามเนื้อมือและนิ้วมือให้ทำงานประสานสัมพันธ์กับตาได้ดีขึ้น ช่วยลดข้อจำกัดในการดำเนินกิจวัตรประจำวัน และเป็นรากฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียนและการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: นักเรียนออทิสติก, กล้ามเนื้อมัดเล็ก, การร้อยเชือกสร้างสรรค์, การศึกษาพิเศษ

Abstract

The purpose of this research was to compare the fine motor skills of an autistic student in a parallel classroom under the Special Education Center, Educational Service Area 3, Songkhla Province, before and after participating in a set of creative stringing activities. The participant was an autistic student who was enrolled in a parallel classroom at Ban Thamniab School. The participant was selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) a creative stringing activity plan, and 2) an observation form for assessing the fine motor skills of an autistic student. The quality of the research instruments was examined through content validity using the Index of Item-Objective Congruence (IOC), and inter-observer reliability was determined by two observers using the Inter-Observer Reliability (IOR) method.

The findings revealed that, the autistic student's fine motor skills improved after participating in the creative stringing activities compared to the pre-experimental stage, which was consistent with the research hypothesis. The

results indicate that systematic stringing activities can enhance hand and finger muscle control as well as hand-eye coordination. Furthermore, these activities help reduce limitations in performing daily living tasks and provide a fundamental basis for developing writing readiness and higher-level learning skills.

Keywords: Autistic Students, Fine Motor Skills, Creative Stringing Activities, Special Education

บทนำ

เด็กที่มีภาวะออทิซึม (Autism) หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในปัจจุบันมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ผลการศึกษาทั่วโลกพบว่า จำนวนเด็กออทิสติกทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยของศูนย์ควบคุมป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (Center of Disease Control and Prevention) สหรัฐอเมริกา พบว่าใน เด็กผู้ชายมีแนวโน้มเป็น ออทิสติกมากกว่าเด็กผู้หญิง จำนวน 5 เท่าตัว (บุญเรือง ไตรเรืองวววัฒน์, 2560) โดยทุกคนจะมีลักษณะร่วมกัน 3 ข้อ คือ ความบกพร่องด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม พัฒนาการทางภาษา พบได้ ในส่วนความบกพร่องทางด้านภาษาจนถึงมีอัจฉริยภาพทางภาษา และการมีพฤติกรรมบางอย่างที่แปลกกว่าคนทั่วไปพฤติกรรมที่พบบ่อยในเด็กกลุ่มนี้ คือ การทำอะไรซ้ำ ๆ แบบเดิม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงที่กระทันหัน อีกทั้งยังมีแบบแผนในการดำรงชีวิตแบบเดิม (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, 2560) เด็กออทิสติกจะมีความแตกต่างกันแต่จะมีลักษณะร่วมคล้ายกัน คือการชอบอยู่ในโลกของตัวเอง ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ไม่หันตอบเวลาเรียก ไม่ชอบสบตา โต้ตอบไม่เป็น จินตนาการไม่เป็นชอบทำอะไรซ้ำ ๆ รูปแบบเดิม เป็นแบบแผน ไม่ยืดหยุ่น มีการกระตุ้นตัวเองเป็นระยะ เช่น หมุนตัวเป็นวงกลม โยกตัวไปมา เดินเขย่งเท้า สะบัดมือ ข้อมือ และ เล่นเสียง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันกลุ่มบุคคลออทิสติกยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดได้ แต่สามารถให้การบำบัดรักษาและให้ความช่วยเหลือพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคลเพื่อให้พัฒนาการนั้นดีขึ้น เด็กออทิสติกมีภาวะที่เรียกว่าออทิซึมที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลทำให้มีความต้องการความจำเป็นในการพัฒนา และการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่นในเด็กที่มีความบบบกพร่องทางด้านการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อมัดเล็กและมัดใหญ่ ในด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่คือความสัมพันธ์กันของอวัยวะต่าง ๆ เด็กจะมีปัญหาในการทรงตัว มีปัญหาควบคุมการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่นั้นสัมพันธ์กับการใช้กล้ามเนื้อมัด

เล็กในทักษะบางอย่าง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กคือ การใช้มือและนิ้วมือรวมไปถึงการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เด็กที่มีปัญหาจะไม่สามารถหยิบจับสิ่งของได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งโดยปกติแล้วเด็กจะต้องพัฒนาทั้ง 2 อย่างไปพร้อม ๆ กัน หากเด็กขาดการพัฒนาทักษะทั้ง 2 ด้าน ในช่วงวัยที่พวกเขาต้องการจะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัย

กล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นอวัยวะที่สำคัญในการประกอบกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ เช่น การถอดใส่ กระดุม รูดซิป แปรงฟัน การผูกเชือกรองเท้า การวาดภาพและการเขียน หากลูกมีการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดีจะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาให้ดีเยี่ยมมากยิ่งขึ้น เพราะกล้ามเนื้อมัดเล็ก มีส่วนช่วยให้เด็กได้ใช้มือ สำรวจ สังเกต จากการจับต้องสิ่งของในทุก ๆ กิจกรรม ซึ่งการใช้มือหยิบจับสิ่งของอยู่บ่อย ๆ นั้นเป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมัดเล็กได้เป็นอย่างดี การพัฒนากล้ามเนื้อมัดของเล็กที่ดี ต้องมีพัฒนาการสอดคล้องสัมพันธ์ไปกับสายตา แขน ขา และอวัยวะส่วนอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นหากกล้ามเนื้อมัดเล็กของลูกมีพัฒนาการล่าช้าหรือผิดปกติ ส่งผลต่อพัฒนาการของอวัยวะอื่น ๆ สะดุดตามไปด้วยได้ ดังนั้นคุณแม่ควรสำรวจพัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็กลูกรักตามช่วงวัย การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยกล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นอวัยวะหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวันของตนเอง เช่น การใส่-ถอดกระดุม รูดซิป การแปรงฟัน ผูกเชือกรองเท้า งานศิลปะ รวมทั้งการขีดเขียน ถ้าเด็กใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้คล่องแคล่วจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ การเล่น และการจัดกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทางมือและตามากที่สุดเด็กจะเรียนรู้อย่างสนุกสนาน เด็กจะใช้มือในการหยิบจับวัสดุต่าง ๆ ทำให้เข้าใจวิธีการใช้นิ้วจับดินสอได้อย่างถูกวิธี (พัฒนา ชัชพงษ์, 2561)

การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กสำหรับเด็กออทิสติก จากปัญหาสำคัญของเด็กออทิสติกคือทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ไม่มีความคล่องแคล่ว ไม่เป็นไปตามวัย ถึงแม้ร่างกายภายนอกจะดูปกติเมื่อเทียบกับอายุแล้วการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กยังต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้ทักษะในการดำเนินใช้ชีวิต ยังมีปัญหาไม่ว่าจะเป็น การใช้มือ นิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การติดกระดุม ร้อยเชือกรองเท้า หรือการหยิบจับสิ่งของที่มีขนาดเล็ก รวมทั้งการใช้มือ และตาที่ยังไม่สัมพันธ์กัน เมื่อพื้นฐานการดำเนินชีวิตประจำวันยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงส่งผลต่อการจับดินสอในการเตรียมพร้อมสำหรับการเขียน และมีผลต่อการพัฒนาด้านสติปัญญา การพัฒนาทักษะในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากที่จะฝึกให้เด็กออทิสติกสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงเป็นบทบาท

สำคัญในการพัฒนาเด็กออทิสติก เพราะกิจกรรมศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพ การปั้น การฉีกปะติด การตัดโดยใช้กรรไกร การพิมพ์ภาพ การปั้น การร้อย การประดิษฐ์ จะช่วยให้เด็กได้ใช้มือ นิ้วมือ ประสานสัมพันธ์กันทั้ง 2 ข้างได้อย่างคล่องแคล่วและสามารถใช้ตา และมือรวมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐนรี บุบผศิริ, 2564)

กิจกรรมการร้อยสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานของกล้ามเนื้อมือและตาให้ทำงานสัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็กมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กออทิสติก ซึ่งประโยชน์ที่มีต่อเด็ก คือมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมในการหยิบจับสิ่งของและขีดเขียน ซึ่งต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสายตากับมือ ตลอดจนการควบคุมกล้ามเนื้อมือและแขน และช่วยให้เด็กได้พัฒนาสมองและความฉับไวในการคิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเพียเจท์ (Piaget) ที่กล่าวว่า สติ ปัญญากับการเคลื่อนไหวมีความสัมพันธ์กัน เมื่อเด็กได้เคลื่อนไหว สมองของคนเราก็จะทำงานไปพร้อม ๆ กัน นักเรียนออทิสติกที่กำลังศึกษาห้องเรียนคู่ขนานสำหรับบุคคลออทิสติก ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งทำให้มีผลเสียต่อพัฒนาการของนักเรียน จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติก โดยใช้กิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้ดียิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกห้องเรียนคู่ขนานสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกรณีศึกษา (Single Subject Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest

Design) เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชาย - หญิง ที่เป็นบุคคลออทิสติก ช่วงอายุ 7–10 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ห้องเรียนคู่ขนาน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา จำนวน 16 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชาย - หญิง ที่เป็นบุคคลออทิสติก ช่วงอายุ 7–10 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ห้องเรียนคู่ขนานโรงเรียนบ้านทำเนียบ สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา จำนวน 1 คน เลือกโดยวิธีแบบเจาะจง

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของบุคคลออทิสติก เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์และแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จากนั้นนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้จริง พร้อมทั้งตรวจสอบค่าความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต (Interobserver Reliability: IOR) โดยใช้ผู้สังเกตจำนวน 2 คน เพื่อให้เครื่องมือมีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (Pretest) ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จากนั้นจัดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสังเกตและบันทึกพฤติกรรมระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อสิ้นสุดการทดลองจึงประเมินความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง (Posttest) โดยใช้แบบสังเกตฉบับเดิม เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการได้รับการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์มาเปรียบเทียบความแตกต่าง และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบการบรรยายประกอบตาราง เพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกห้องเรียนคู่ขนาน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา โดยใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ และเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้สรุปผลการพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนตามทักษะที่ประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์

กิจกรรมการร้อยเชือก	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน (Pre – test)	หลังเรียน (Post – test)	พัฒนาการ (D)
การร้อยเชือกเส้นตรง	10	4	9	+5
การร้อยเชือกตามเส้นโค้ง	10	2	8	+6
การร้อยเชือกตามฟันปลา	10	2	7	+5
รวม	**30**	**8**	**24**	**+16**
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	**100**	**26.67**	**80.00**	**+53.33**

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ นักเรียนมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างชัดเจน โดยคะแนนรวมก่อนการทดลองเท่ากับ 8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และหลังการทดลองมีคะแนนรวมเท่ากับ 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เพิ่มขึ้น 16 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.33

เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการร้อยเชือกเส้นตรงมีคะแนนเพิ่มขึ้นจาก 4 คะแนน เป็น 9 คะแนน เพิ่มขึ้น 5 คะแนน แสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถควบคุมการใช้มือและนิ้วมือได้ดีขึ้น กิจกรรมการร้อยเชือกตามเส้นโค้งมีคะแนนเพิ่มขึ้นจาก 2 คะแนน เป็น 8 คะแนน เพิ่มขึ้น 6 คะแนน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีพัฒนาการสูงสุด สะท้อนถึงความสามารถในการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือและการควบคุมทิศทางการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้น ส่วนกิจกรรมการร้อยเชือกตามฟันปลามีคะแนนเพิ่มขึ้นจาก 2 คะแนน เป็น 7 คะแนน เพิ่มขึ้น 5 คะแนน แม้จะเป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่า แต่พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีขึ้นและต้องการความช่วยเหลือลดลง

โดยสรุป ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ การควบคุมการเคลื่อนไหวของมือและนิ้วมือ และความแม่นยำในการหยิบจับ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและการเตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ต่อไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติกห้องเรียนคู่ขนาน สังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 3 จังหวัดสงขลา หลังได้รับการพัฒนาโดยใช้ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยคะแนนรวมเพิ่มขึ้นจาก 8 คะแนน เป็น 24 คะแนน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.33 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการร้อยเชือกตามเส้นโค้งมีพัฒนาการสูงที่สุด รองลงมาคือกิจกรรมการร้อยเชือกเส้นตรงและกิจกรรมการร้อยเชือกตามฟันปลา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือและนิ้วมืออย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ การฝึกปฏิบัติซ้ำอย่างเป็นลำดับขั้นจากง่ายไปยาก ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของมือได้ดีขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กพัฒนาสูงขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมยังมีลักษณะเป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นความสำเร็จของผลงานได้ชัดเจน จึงช่วยกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จ

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณญา กาสุรงค์, พรวิไล มณีราช และขวัญใจ จริยาทัศน์กร (2568) ที่ศึกษาการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้มือและนิ้วมือในการลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ในการวิจัยครั้งนี้ที่มุ่งเน้นการฝึกการหยิบจับ การสอดร้อย และการควบคุมการเคลื่อนไหวของมืออย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กดีขึ้น

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสามารถอธิบายได้สอดคล้องกับการศึกษาของ สงกรานต์ จันทะปัสสา (2562) ที่ศึกษาสภาพปัญหาและสมรรถนะของบุคคลออทิสติก พบว่า บุคคลออทิสติกมีข้อจำกัดด้านพัฒนาการและสมรรถนะหลายด้านที่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนและมีความชัดเจนจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของบุคคลออทิสติก ดังนั้นชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงนับเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนออทิสติก เนื่องจากมีรูปแบบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และสามารถฝึกทักษะซ้ำได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน สีแก่ (2555) ที่ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนระดับปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านไทย โดยพบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อดีขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวและลงมือปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่องสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่างานวิจัยดังกล่าวจะมุ่งศึกษากล้ามเนื้อมัดใหญ่ แต่แนวคิดเรื่องการพัฒนาทักษะผ่านการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบยังสามารถนำมาอธิบายผลการวิจัยครั้งนี้ได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ การฝึกปฏิบัติกิจกรรมการร้อยเชือกอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเพิ่มมากขึ้น

จากผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการร้อยเชือกสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนออทิสติก

เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการใช้มือและนิ้วมืออย่างต่อเนื่อง ฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ และเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ส่งผลให้ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กพัฒนาสูงขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการช่วยเหลือตนเอง การเรียนรู้ และการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนออทิสติกในอนาคต

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า กิจกรรมการร้อยเชือกช่วยส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ การควบคุมกล้ามเนื้อมือและนิ้วมือ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ของนักเรียนออทิสติก **ข้อเสนอแนะในการวิจัย** 1) ควรมีการเตรียมความพร้อมด้วยกิจกรรมที่ง่ายที่สุด (เส้นตรง) เพื่อลดความประหม่าของนักเรียนออทิสติกก่อนเข้าสู่กิจกรรมที่ยากขึ้น ครูคอยกระตุ้นและควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมเพราะนักเรียน ดังนั้นการกำหนดเวลาจึงต้องยืดหยุ่นออกไปบ้างเพื่อให้นักเรียนที่ช้าทำได้ทัน 2) ครูควรเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมให้มีความเหมาะสมและมีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1) ควรพัฒนาต่อยอดโดยใช้รูปแบบกิจกรรมนี้ผสมผสานกับศาสตร์ทางด้านสาขาวิชาอื่น เช่น กิจกรรมการเคลื่อนไหวดนตรี การเต้นรำ ศิลปะ ฯลฯ เพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดแนวทางกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อใช้ใน การการปรับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของนักเรียนออทิสติก ส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม เป็นต้น 2) ควรมีการศึกษาและนำรูปแบบกิจกรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ในกับการปรับพฤติกรรมในด้านอื่น ๆ ที่สนใจ

เอกสารอ้างอิง

ณญา กาสุรงค์, พรวิไล มณีราช, & ขวัญใจ จริยาทัศน์กร. (2025). การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย. วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย, 7(1), 15–26. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/ECEM/article/view/284823

ณัฐนรี บุบผศิริ. (2021). การพัฒนาชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิสซึม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์. (2017). กรมสุขภาพจิตเปิดเวทีวิชาการสุขภาพจิตและจิตเวชผู้สูงอายุระดับชาติ แนะยอมรับ ปรับตัวอยู่อย่างพอดีมีคุณค่า ใช้ 5 สุข ในยุค 4.0. คมชัดลึก. https://www.komchadluek.net/news/edu-health/288729

ดารณี อุทัยรัตนกิจ. (2018). เปิดโลกความรู้เด็กออทิสติกในสังคมไทย ผ่านสายตาของ รศ.ดร. ดารณี อุทัยรัตนกิจ. The 101 World. https://www.the101.world/daranee-interview/

สงกรานต์ จันทะปัสสา. (2019). สภาพปัญหาและสมรรถนะบุคคลออทิสติกของกองทัพบกจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 9(1), 57–66. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/202729

ยุพิน สีแก่. (2012). การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียนระดับปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านไทย. Journal of Food Health and Bioenvironmental Science, 5(1), 61–70. https://li01.tci-thaijo.org/index.php/sdust/article/view/5168